T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/454
KARAR NO : 2023/635
KARAR TR : 16/10/2023

ÖZET: 618 sayılı Kanun'a istinaden çıkarılan Limanlar Yönetmeliği'nin 39. maddesinin on birinci fıkrası uyarınca verilen idari para cezasına ilişkin kararın iptal edilmesi istemiyle açılan davanın, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. ve 27. maddesi uyarınca ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Ö.P
Vekili : Av. M.A
Davalı : Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı-İzmir Liman Başkanlığı
Vekili : Av. N.A.G

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, Sahil Güvenlik Komutanlığı ekiplerince 15/10/2020 tarihinde yapılan kontroller sırasında, davacının ... isimli sürat teknesiyle, denizde çatışmaya sebep olacak şekilde seyir veya manevra yaptığının tespit edilmesi üzerine, 618 sayılı Limanlar Kanunu'nun 2. maddesi ile yürürlüğe girmiş olan Limanlar Yönetmeliği'nin 8/1. maddesinin ihlal edildiğinden bahisle, 11/12/2020 tarih ve 2020/292 sayılı idari yaptırım karar tutanağı düzenlenerek Yönetmeliğin 39/11. maddesi uyarınca 10.890 TL idari para cezası verilmiş, karar davacıya bildirilmiştir.

2. Davacı vekili, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **İzmir 5. Sulh Ceza Hâkimliği 05/01/2022 tarih ve D.İş.No.2021/359 sayılı kararı**le, itiraz edenin söz konusu idari işlemin iptali için İzmir 4. İdare Mahkemesinde dava açtığı, mahkemece davanın kabulüne ve yürütmenin durdurulmasına karar verildiği, söz konusu idari para cezasının yasal dayanağı olan idari işlemin iptalinde, idari yargının görevli olduğu, dava konusu uyuşmazlıkta da Uyuşmazlık Mahkemesinin 26/03/2018 tarih ve E.2018/80, K.2018/156 sayılı kararı dikkate alındığında mahkemelerinin görevli olmadığı gerekçesiyle, görevsizlik kararı verilmiş, karara davacı vekilinin itirazı üzerine, İzmir 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından itirazın kesin olarak reddine karar verilmiştir.

4. Davacı vekili bu kez, 11/12/2020 tarih ve 2020/292 sayılı 10.890 TL idari para cezasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. İzmir 6. İdare Mahkemesi 04/11/2022 tarih ve E.2022/337, K.2022/1905 sayılı kararı ile, davacının teknenin kaptanı olduğu ve denizde çatışmaya sebep olacak şekilde seyir veya manevra yapma fillini gerçekleştiren kişi olduğu kabul edilerek hakkında para cezası verilmesi yönünde tesis edilen dava konusu işlemde hukuka ve mevzuata uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle, dava konusu işlemin iptaline karar verilmiş, karar davacı vekili tarafından istinaf edilmiştir.

6. İzmir Bölge İdare Mahkemesi 6. İdari Dava Dairesi 22/06/2023 tarih ve E.2023/757, K.2023/1563 sayılı kararı ile, adli yargı yerinde verilen görevsizlik kararının kesinleşmesi üzerine açılan davada, uyuşmazlığın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu hususu gözönünde bulundurularak, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli merciin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvuruda bulunulması gerekirken, bu yol kullanılmayarak davanın esası hakkında karar verilmesinin yerinde olmadığı gerekçesiyle, istinaf başvurusunun kabulüne, mahkeme kararının kaldırılmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın mahkemesine gönderilmesine kesin olarak karar verilmiştir.

7. **İzmir 6. İdare Mahkemesi 31/07/2023 tarih ve E.2023/1245 sayılı kararı**ile, *"...bu durumda her ne*

kadar 10/05/2020 tarihinde yapılan denetime dayanılarak üçüncü bir kişinin farklı bir idare tarafından 1380 sayılı Kanun uyarınca idari yaptırımlara konu edildiği görülmekte ise de, dava konusu işlemin bu işlemler kapsamında olmadığı, farklı bir idare tarafından, farklı bir işlemle ve farklı bir kişiye idari para cezası yaptırımı uygulandığı, bu yaptırımın dayanağı yasada ise bu kapsamdaki idari yaptırımlara yönelik olarak idari yargının görevli olduğu yolunda özel bir görev kuralının bulunmadığı" 5326 sayılı Kanun'un 3. ve 27. maddesi uyarınca uyuşmazlığın çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

8. 618 sayılı Limanlar Kanunu'nun 2. maddesi şöyledir:

"Türkiye limanlarına girip çıkan bütün gemiler ve deniz araçları bu Kanun hükümlerine tabidirler. Limanların sınırları ile kamu limanlarının yetki alanlarını belirleyen deniz koordinatları, limanlara gelen gemilerin ve gemi dışında kalan her türlü deniz aracının liman içinde seyir, demirleme, rıhtım ve iskelelere yanaşma, şamandıralara bağlama ve buralardan ayrılmalarında uyulacak kurallar ile ticaret eşyası, patlayıcı, yanıcı ve benzeri tehlikeli maddelerin boşaltma ve yükleme yöntemini, yer ve zamanlarını, gemilerin limanda kalabilecekleri süreleri, çevre kirliliğinin önlenmesi ile limanda düzen ve disiplinin sağlanmasına ilişkin diğer hususlar Denizcilik Müsteşarlığınca çıkartılacak yönetmelikle düzenlenir."

9. 618 sayılı Kanun'a istinaden çıkarılan Limanlar Yönetmeliği'nin *"Genel esaslar"* başlıklı 8. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(1) Liman idari sahasında seyreden, kıyı tesisinde bulunan veya demirde bekleyen gemi ve deniz aracı ile kıyı tesisi ilgilileri ve diğer ilgililer; bu Yönetmelik ile ulusal ve uluslararası mevzuat hükümleri çerçevesinde seyir, can, mal, çevre güvenliği ve emniyetine yönelik olarak liman başkanlığınca verilen talimatlara uymakla yükümlüdürler."

10. Yönetmeliğin *"İdari yaptırımlar"* başlıklı 39. maddesinin on birinci fıkrası şöyledir:

"(Ek:RG-22/10/2013-28799) İlgili mevzuatta belirtilen can kurtarma, emniyet, güvenlik veya acil durum yardım isteme işaret, sinyal veya yayınlarını yanıltıcı şekilde kullandığı ve bu yanlışlığı uygun şekilde düzeltmediği belirlenen Türk veya yabancı bayraklı gemilere ve liman ilgililerine 5.000 TL'den 50.000 TL'ye; denizde çatışmaya sebep olacak şekilde seyir veya manevra yaptığı (Mülga ibare:RG-14/4/2023-32163 mükerrer) tespit edilen gemilerin ilgililerine 5000 TL'den 50.000 TL'ye kadar idarî para cezası verilir. Aykırılık (Değişik ibare:RG-14/4/2023-32163 mükerrer) ilgili mevzuatında belirtilen teçhizat eksikliği veya hatasından kaynaklanıyor ise durum düzeltilene kadar gemi seferden men edilir. Ayrıca, yanlış alarm sebebiyle oluşan kamu masrafları, sorumlusundan tahsil edilir. Uğraksız geçiş yapan gemiler için bayrak devletine bildirim yapılır."

11. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 06/12/2006 tarih ve 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanunun;
a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,
b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır."

12. Kanun'un 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu hükme bağlanmış;*"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin birinci fıkrasında ise *"idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir"* düzenlemesi yer almıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

İlk İnceleme

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 16/10/2023 tarihli toplantısında;2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idare mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuru yapıldığı, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosya sureti temin edilerek Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği görülmekte ise de, dava konusuna ilişkin bilgi ve belgeler ile sulh ceza mahkemesi kararının kesinleşme durumunu gösteren bir örneğinin dosyada bulunduğu, bu nedenle adli yargı dosyasının istenilmediği

ve sonuçta usule ilişkin başka bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

14. Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

15. Dava, Limanlar Yönetmeliği'nin 8/1. maddesinin ihlal edildiğinden bahisle, 11/12/2020 tarih ve 2020/292 sayılı idari yaptırım karar tutanağı düzenlenerek Yönetmeliğin 39/11. maddesi uyarınca verilen 10.890 TL idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

16. Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesine 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrasında; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

17. 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı, ancak idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır. Bir başka deyişle, idari yargının görev alanına giren bir yaptırım kararının verilmiş ve bunun dava konusu edilmiş olması halinde idari yargının bu davaya ve aynı maddi olaya ilişkin idari para cezası kararına karşı açılan veya açılacak davaya da bakacağı kuşkusuzdur.

18. Nitekim Uyuşmazlık Mahkemesince de, idari para cezası yönünden oluşan olumsuz görev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren idari yaptırım kararının da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmiştir (Uyuşmazlık Mahkemesi, E.2022/228, K.2022/294, 31/03/2022).

19. Dosyanın incelenmesinden, olay yeri tespit tutanağından, Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından, 15/10/2020 tarih saat 03:20 sıralarında, seyir fenerleri bulunmayan tamamen karartılmış bir temasın tespit edilmesi üzerine temasın bulunduğu bölgeye gidildiği, burada " ... " isimli sürat teknesinin sahil güvenlik botunu fark etmesine rağmen dur ihtarlarına uymadığı, önleme manevralarıyla durdurulamayan teknenin uzaklaştığı, bu defa yapılan yerel araştırmada bahse konu teknenin balıkçı barınağından suya indirildiği, ilçe emniyet müdürlüğü asayiş ekipleriyle birlikte teknenin yapılan belge kontrolünde amatör denizci belgesi bulunan tekne kaptanı olarak davacı ile teknenin donatanı olarak davacı babasının tespit edildiği, sonrasında davacının özel sürat teknesinin kaptanı olduğundan bahisle *"deniz trafiğini tehlikeye düşürmek, özel tekne ile ticari faaliyet icra etmek"* fiilinden dolayı 11/12/2020 tarih ve 2020/292 sayılı idari yaptırım karar tutanağı düzenlenerek, Yönetmeliğin 39/11. maddesi uyarınca 10.890 TL idari para cezası verilmesi üzerine eldeki davanın açıldığı görülmüştür.

20. Yine sulh ceza mahkeme gerekçesinde belirtilen, İzmir 4. İdare Mahkemesinin E.2020/1488 sayılı kararının incelenmesinde, davacısının M.S.P olduğu, tekne donatanı adı geçen hakkında, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu'na muhalefetten *"gemiler için avlanma ruhsat teskeresi olmadan dalarak avcılık yapmak ve teknede kimyasal (göztaşı) maddesi bulundurmaktan"* dolayı idari para cezası ile tekne ve içerisindeki malzemelerle birlikte mülkiyetin kamuya geçirilmesine yönelik verilen yaptırımların iptali için dava açıldığı, her iki dava konusu işlemin, taraflarının ve yasal dayanaklarının farklı olduğu anlaşılmıştır.

21. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, 618 sayılı Kanun'a istinaden çıkarılan Limanlar Yönetmeliği'nin 39. maddesinin on birinci fıkrası uyarınca verilen salt idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

22. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak; İzmir 6. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, İzmir 5. Sulh Ceza Hakimliğince verilen 05/01/2022 tarih veD.İş.2021/359 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İzmir 6. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İzmir 5. Sulh Ceza Hakimliğince verilen 05/01/2022 tarih ve D.İş.2021/359 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

16/10/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN